

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΡΓΟ ΑΝΑΠΛΑΣΗΣ ΣΚΟΠΕΥΤΗΡΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ

Στέλνουμε την παρούσα επιστολή με σκοπό την ενημέρωση ως προς την υπόθεση του έργου ανάπλασης του Σκοπευτηρίου Καισαριανής και τις ενέργειες των κατοίκων, από τον Μάιο του 2024 μέχρι σήμερα.

1. Ιστορικό της υπόθεσης

Τον Μάιο 2024, ο Δήμος Καισαριανής προχώρησε στην περιφραγή τμήματος του Σκοπευτηρίου, σηματοδοτώντας την έναρξη του έργου ανάπλασης. Η σχετική μελέτη προβλέπει την κατασκευή νέων υποδομών, όπως ανοιχτό θέατρο 800 θέσεων, νέους χώρους αναψυχής και σημαντικές επεμβάσεις στα υφιστάμενα κτίρια, με χρηματοδότηση περίπου 6 εκατομμυρίων ευρώ. Για το έργο αυτό δεν έγινε ποτέ οργανωμένη διαβούλευση με τους κατοίκους.

Μετά από κινητοποίηση των κατοίκων και αντίδραση στις πρώτες κοπές δέντρων εντός του Πάρκου, ο Δήμος Καισαριανής κάλεσε σε ανοιχτή παρουσίαση-συζήτηση της μελέτης ανάπλασης στις 28/05/2024. Εκεί κάτοικοι εξέφρασαν πολλές ανησυχίες και διαφωνίες αλλά δεν έλαβαν ουσιαστικές απαντήσεις [[video](#)].

Πολλοί κάτοικοι, μέσω της «**Πρωτοβουλίας κατοίκων για το Δάσος Σκοπευτηρίου - Save Skopeftirio**» έκριναν ότι οι παρεμβάσεις αυτής της ανάπλασης οδηγούν σε υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και αλλοίωση της ιστορικής μνήμης του χώρου. Ταυτόχρονα εντόπισαν σοβαρές ελλείψεις της οικοδομικής άδειας και παραβιάσεις της σχετικής νομοθεσίας,

Τον Ιούλιο 2024 κατέθεσαν **αίτηση ακύρωσης** και **αίτηση αναστολής** της οικοδομικής άδειας με αποτέλεσμα:

- Από τις 03/09/2024 το έργο βρίσκεται σε **μερική αναστολή** (ως προς το κομμάτι που αφορά την κοπή 40 δέντρων, στην πλειοψηφία τους μεγάλων κυπαρισσιών) με δικαστική απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Αθήνας.
- Για την εξέταση της **αίτησης ακύρωσης** της οικοδομικής άδειας έχει οριστεί δικάσιμος ημερομηνία 10/02/2026.

Επιπρόσθετα, από τις 8/12/2025 έχει επιβληθεί **παύση εργασιών** από την Υπηρεσία Δόμησης (ΥΔΟΜ) Αθήνας προκειμένου να εξεταστεί η συμμόρφωση των έως τώρα εργασιών με την τεχνική μελέτη της οικοδομικής άδειας.

Το έργο λοιπόν έχει σταματήσει από την Ελληνική Δικαιοσύνη και τους αρμόδιους φορείς, οι οποίοι έκαναν δεκτά τα επιχειρήματα των κατοίκων, αναγνωρίζοντας σοβαρά ζητήματα νομιμότητας στα έργα που προωθούνται, τα οποία πρέπει να διερευνηθούν πριν προχωρήσει οποιαδήποτε εργασία.

2. Οι κοπές δέντρων και οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις

Σε μια εποχή και σε μια πόλη όπου οι συνθήκες απαιτούν την ύψιστη φροντίδα για το πράσινο, ο Δήμος Καισαριανής αντιμετωπίζει το πράσινο στην πόλη μας με πρωτοφανή περιφρόνηση, προχειρότητα και απαξίωση.

Οι παρακάτω ενέργειες του Δήμου είναι ενδεικτικές ως προς την αντίληψη και τις προτεραιότητές του σχετικά με το πράσινο:

- Ο Δήμος Καισαριανής εξέφρασε **αντιρρήσεις** επί των αναρτημένων δασικών χαρτών, ζητώντας να **αποχαρακτηριστούν** 11 περιοχές του Δήμου από δασικές, πολλές μέσα στην έκταση του Πάρκου Σκοπευτηρίου, συμπεριλαμβανομένης και της περιοχής της σχεδιαζόμενης ανάπλασης. Οι αντιρρήσεις του Δήμου **απορρίφθηκαν στο σύνολό τους** από την επιτροπή εξέτασης αντιρρήσεων τον Απρίλιο του 2023 [ΑΔΑ: 9ΥΑ14653Π8-ΨΡΔ στο Δι@ύγεια].
- Εν γνώση των παραπάνω απορρίψεων, στις 20/05 2024 ο Δήμος προχώρησε αυθαίρετα και παράνομα στην κοπή δέντρων σε δασικό κομμάτι εντός του Σκοπευτηρίου χωρίς άδεια από το Δασαρχείο – στη συνέχεια ισχυρίστηκε ότι δεν γνώριζε ότι δεν είχε την άδεια του Δασαρχείου!
- Στη μελέτη για το έργο της ανάπλασης με συνολικό προϋπολογισμό 6.610.000 €, για το πράσινο προβλέπεται δαπάνη μόνο 55.020 €, δηλ **λιγότερο από 1%** του συνόλου του έργου!
- Στην πρόσφατη “ανάπλαση” της Πλατείας Καισαριανής, ο αριθμός των μεγάλων δέντρων μειώθηκε, ενώ κάποια που μεταφέρθηκαν στο Σκοπευτήριο ξεεράθηκαν και κόπηκαν εκεί.

Το Σκοπευτήριο αποτελεί φυσική προέκταση του Υμηττού, σε μεγάλο του κομμάτι κηρυγμένη δασική έκταση έναν από τους τελευταίους πνεύμονες πρασίνου της πόλης. Φιλοξενεί 54 είδη πουλιών, εκ των οποίων 29 αναπαράγονται εκεί, καθώς και πολλά άλλα ζώα (αλεπούδες, σκαντζόχοιρους, χελώνες, κ.ά.). Η κοπή 40 κυπαρισσιών ηλικίας άνω των 85 ετών συνιστά ανεπανόρθωτη βλάβη, καθώς τα δέντρα αυτά προσφέρουν κρίσιμες υπηρεσίες στο οικοσύστημα και στους κατοίκους: προστασία για φωλιές πουλιών, ρύθμιση θερμοκρασίας, σκίαση, καθαρό αέρα, και ενίσχυση της ηρεμίας και της ψυχικής ευεξίας των ανθρώπων.

Στις 03/09/2024, το Διοικητικό Εφετείο αναγνώρισε την ανεπανόρθωτη βλάβη από την κοπή των 40 δέντρων και έκανε εν μέρει δεκτή την αίτηση αναστολής της οικοδομικής άδειας, σταματώντας την κοπή των 40 κυπαρισσιών που προβλέπει η μελέτη, μέχρι να κριθεί η αίτηση ακύρωσης της οικοδομικής άδειας.

3. Παραβιάσεις στο θεσμικό πλαίσιο

Το ΦΕΚ παραχώρησης του χώρου στον Δήμο Καισαριανής (άρθρο 44 του ν.4415/2016) ορίζει ότι το Σκοπευτήριο **πρέπει να διατηρηθεί ως τόπος ιστορικής μνήμης της Εθνικής Αντίστασης** και να αξιοποιείται αποκλειστικά ως πάρκο αναψυχής, ψυχαγωγίας και πολιτισμού. **Απαγορεύεται η ανέγερση νέων κτισμάτων**, ενώ με τροποποιητικό ΦΕΚ **επιτρέπεται**, κατ' εξαίρεση, **η προσθήκη βοηθητικών χώρων επί των υφιστάμενων κτιρίων σε ποσοστό έως 5% της επιφάνειάς τους** (άρθρο 51 του ν.4735/2020). Επιπλέον, ο Δήμος διαχειρίζεται τα παραχωρούμενα δημόσια ακίνητα προς εξυπηρέτηση του ανωτέρω σκοπού, εφόσον **δεν αλλοιώνεται ο χαρακτήρας των ακινήτων αυτών** αλλά και του πάρκου ως ιστορικού χώρου και χώρου αναψυχής.

Η μελέτη ανάπλασης **παραβιάζει τους όρους του ΦΕΚ παραχώρησης**, καθώς προβλέπει:

- νέους χώρους οι οποίοι δεν έχουν βοηθητικές χρήσεις: θέατρο και 2ος όροφος στο “Χάραμα”
- νέους χώρους με εμβαδόν μεγαλύτερο από το όριο του 5%, στο “Χάραμα”
- βοηθητικούς χώρους οι οποίοι δεν είναι επί των υφιστάμενων κτιρίων αλλά σε απόσταση από αυτά
- κατεδαφίσεις και ανακατασκευές στο κτίριο “Χάραμα”
- κατασκευή νέου ορόφου που αλλοιώνει το χαρακτήρα του κτιρίου “Χάραμα”
- κατασκευή θεάτρου δίπλα στο χώρο εκτελέσεων με αποτέλεσμα την αλλοίωση του χαρακτήρα του κηρυγμένου ιστορικού τόπου.

4. Το κτίριο “ΧΑΡΑΜΑ”

Αν και η μελέτη κάνει λόγο για αποκατάσταση του κτιρίου, στην ουσία προβλέπει την **κατεδάφιση και ανακατασκευή** του μεγαλύτερου μέρους του, κάτι που σκοπίμως αποσιωπάται και αποτελεί **παρέμβαση που δεν επιτρέπεται από τους όρους παραχώρησης**.

Σύμφωνα με τα σχέδια της μελέτης, από τα συνολικά 515 τ.μ. του σημερινού κτίσματος διατηρείται μόνο το αρχικό πέτρινο τμήμα του κτιρίου των 75 τ.μ. Το νέο κτίριο θα αναπτύσσεται γύρω από αυτό, με συνολική δόμηση που **υπερβαίνει κατά πολύ το επιτρεπόμενο όριο** των 25,75 τ.μ και με νέες χρήσεις που **δεν είναι βοηθητικές**, όπως ορίζει ο νόμος, αλλά κύριες. Συγκεκριμένα, ως δήθεν βοηθητικός χώρος προστίθεται νέος όροφος που αλλοιώνει το χαρακτήρα του κτιρίου και ο οποίος προορίζεται να έχει μια νέα και κύρια χρήση, αυτή του ραδιοφωνικού σταθμού (!).

Επιπλέον, η δημιουργία αναψυκτηρίου με τραπεζοκαθίσματα περιορίζει τον ελεύθερο χώρο, ανοίγει τον δρόμο για εμπορική εκμετάλλευση και αλλοιώνει τον χαρακτήρα του Σκοπευτηρίου ως ιστορικού χώρου.

Τέλος, σοβαρή παράλειψη αποτελεί η απουσία πρόβλεψης για την απομάκρυνση του αμιάντου (“ελενίτ”) από τη στέγη του κτιρίου. Η νομοθεσία απαιτεί ειδική αδειοδότηση και συνεργασία με πιστοποιημένο συνεργείο για την αποξήλωση και την ασφαλή διαχείριση του τοξικού αυτού υλικού. Στο Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων της οικοδομικής άδειας του έργου δεν υπάρχει καμία αναφορά στο επικίνδυνο αυτό υλικό, που συνιστά **σοβαρή παραβίαση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας και θέτει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία**. Αξίζει να σημειωθεί ότι το “Χάραμα” βρίσκεται σε απόσταση μέτρων από Παιδικό Σταθμό, Παιδική Χαρά καθώς και πολλά σπίτια.

6. Το υπαίθριο θέατρο 800 θέσεων

Στον περικόλειστο χώρο μπροστά από το κτήριο της Σκοπευτικής προτείνεται η κατασκευή ενός υπαίθριου θεάτρου 800 θέσεων. **Με την κατασκευή αυτή παραβιάζονται επίσης οι όροι του ΦΕΚ παραχώρησης** διότι :

- το θέατρο **δεν είναι μια βοηθητική χρήση**, είναι νέα χρήση δίπλα στο μνημείο των πεσόντων το οποίο **αλλοιώνει την ιστορικότητα του τόπου**
- καταλαμβάνει σχεδόν ολόκληρη την επιφάνεια του υπαίθριου χώρου **αλλοιώνοντας το χαρακτήρα του κτιρίου της Σκοπευτικής**
- περιλαμβάνει εκσκαφή και υποβάθμιση του εδάφους κατά 1 μέτρο και εκτεταμένη χρήση σκυροδέματος αποτελώντας μια **δύσκολα αναστρέψιμη παρέμβαση**, ισοδυναμώντας με νέο κτίσμα
- υπερβαίνει το ύψος του ιστορικού μαντρότοιχου κατά 1,5 μέτρο **υποβαθμίζοντας την ιστορική σημασία του χώρου**
- το μέγεθος του υπαίθριου θεάτρου **αλλάζει την ισορροπία και την νοηματοδότηση του ιστορικού τόπου του Σκοπευτηρίου**, μετατρέποντας τον τόπο αυτό σε χώρο θεάτρου που καλύπτει τους άλλους χώρους

Επίσης μεγάλη ανησυχία προκαλούν:

- η απουσία ακουστικής μελέτης για όχληση στους κατοίκους και εκτοπισμό της ορνιθοπανίδας
- η απουσία πρόβλεψης για στάθμευση που θα επιβαρύνει επιπλέον μια ήδη επιβαρυνόμενη περιοχή

7. Ανησυχίες για μελλοντική εμπορευματοποίηση θεάτρου και αναψυκτηρίου

Η αναγκαιότητα ενός θεάτρου, όπως αναφέρει ο Δήμος, είναι για να καλύψει τοπικές ανάγκες όπως σχολικές και τοπικές εκδηλώσεις. Όμως η ίδια η μελέτη αναφέρει ότι το θέατρο θα καλύπτει υπεροπτικές ανάγκες και θα αποτελέσει πόλο έλξης για όλους τους Αθηναίους, καθώς και ότι η χωρητικότητά του θα μπορεί να επεκταθεί και άνω των 800 θέσεων. Πρόκειται λοιπόν για ένα υπαίθριο θέατρο μεγάλων διαστάσεων και όχι “θεατράκι” όπως συχνά το αποκαλεί ο Δήμος.

Αν ο σκοπός ενός θεάτρου ήταν όντως η κάλυψη τοπικών αναγκών:

- δεν χρειάζεται ένα τέτοιου μεγάλου μεγέθους θέατρο, χωρητικότητας 800+ θέσεων αλλά ένα πολύ μικρότερο
- δεν κατασκευάζεται ένα θέατρο το οποίο δεν μπορεί να συντηρήσει ο Δήμος
- μπορεί να αξιοποιηθεί το κινηματοθέατρο “Αιολία” ή το θέατρο Καλογιάννη

Για να καλυφθούν τα λειτουργικά έξοδα και τα έξοδα συντήρησης μιας τέτοιας κατασκευής, είναι βέβαιο ότι κάποια στιγμή θα πρέπει να έχει μια συνεχή ροή εκδηλώσεων πέραν των τοπικών εκδηλώσεων, παρά τις διαβεβαιώσεις του Δήμου.. Η μελλοντική εμπορευματοποίηση του είναι σχεδόν βέβαιη με επιβαρυντικές συνέπειες για τους κατοίκους και το Πάρκο.

Αναρωτιόμαστε επίσης ποια είναι η αναγκαιότητα για ένα ακόμη αναψυκτήριο στο “Χάραμα”, όταν θα μπορούσε π.χ. να επεκταθεί η λειτουργία του αναψυκτηρίου στην “Αιολία” και να αξιοποιηθεί ακόμη ένας χώρος που λειτουργεί μόνο το καλοκαίρι στο πλαίσιο του κινηματογράφου.

Αλλά ακόμα και χωρίς αυτό, η περιοχή έχει πάρα πολλά κοντινά καταστήματα από τα οποία μπορεί να προμηθευτεί κάποιος ό,τι χρειάζεται. Δεν φαίνεται καμία αναγκαιότητα ύπαρξης ενός νέου αναψυκτηρίου μέσα στο Σκοπευτήριο παρά μόνο αν το σκεφτούμε προς την κατεύθυνση της εμπορευματοποίησης σε συνδυασμό με το γειτονικό θέατρο.

Το παράδειγμα του αναψυκτηρίου στα “Ξύλινα” μας δείχνει πώς μπορούν τα τραπεζοκαθίσματα να αναπτύσσονται σε μεγάλη έκταση και πως μπορεί ένα αναψυκτήριο να εξελιχθεί σε χώρο εκδηλώσεων κάθε τύπου.

Κανείς δεν ξέρει αν το σχεδιαζόμενο αναψυκτήριο θα παραμείνει δημοτικό. Το επιχείρημα του Δήμου, “ψηφίστε μας ξανά για να παραμείνει το αναψυκτήριο δημοτικό”, δεν είναι καν επιχείρημα.

8. Ενδεικτικά κόστη

- Υδάτινοι πίδακες: 267.717€
- Επιστρώσεις με γρανίτες: 219.800 €
- Δέντρο Γυμναστικής: 182.277 €
- Πράσινο: 55,020 €
- Παιχνίδια σκύλων: 24.021 €

Αναρωτιόμαστε:

- πώς θα συντηρηθούν οι υδάτινοι πίδακες με δεδομένο την απουσία πόρων για την συντήρηση των υπαρχόντων συντριβανιών και ούτε καν των Παιδικών Χαρών. Δεν χρειάζεται καν να περιγράψουμε την εγκατάλειψη των κατασκευών που κάποτε ήταν τα συντριβάνια στην πλατεία των 200
- γιατί θα πρέπει να ξηλωθεί η πλακόστρωση σε όλη η πλατεία των 200
- γιατί δεν αξιοποιούνται υπάρχουσες υποδομές
- γιατί γίνονται έργα που δεν θα μπορέσουν να είναι βιώσιμα μελλοντικά.

9. Τι διεκδικούν οι κάτοικοι

Οι κάτοικοι ζητούν ποιοτικές παρεμβάσεις, με σεβασμό για το περιβάλλον και την ιστορικότητα του Σκοπευτηρίου, τα κτίρια που υπάρχουν σε αυτό και τις ανάγκες των ανθρώπων που το χρησιμοποιούν. ΔΕΝ είναι αυτοί που θέλουν «τα σκοτάδια και την εγκατάλειψη», όπως παραπλανητικά και πονηρά ο Δήμος θέλει να παρουσιάσει. Αυτοί που ευθύνονται για την ανυπαρξία συντήρησης των κτιρίων και των υποδομών είναι αυτοί που ευθύνονται για την εγκατάλειψη και τα σκοτάδια.

Οι κάτοικοι διεκδικούν:

- Προστασία των υπαρχόντων δέντρων, καμία κοπή υγιών δέντρων. Συντήρηση και φροντίδα της υφιστάμενης βλάστησης, καθώς και νέες φυτεύσεις
- Προστασία και σεβασμό της πανίδας του Πάρκου και ειδικά της ορνιθοπανίδας
- Διατήρηση του ήσυχου περιβάλλοντος και διασφάλιση της ομαλής συμβίωσης με το οικοσύστημα γύρω μας
- Προστασία, αποκατάσταση και αναστήλωση των κτιρίων βάσει των διεθνών αρχών που διέπουν την προστασία ιστορικών κτιρίων και όχι κατεδαφίσεις και ανακατασκευές. Τα

κτίρια βρίσκονται εντός κηρυγμένου ιστορικού χώρου και χρήζουν προστασίας βάσει των όρων του ΦΕΚ παραχώρησης στο Δήμο.

- Ακύρωση ανέγερσης νέου θεάτρου μέσα στον ιστορικό τόπο του Σκοπευτηρίου
- Επανάχρηση των ορθά αποκατεστημένων κτιρίων με ήπιες πολιτιστικές χρήσεις, π.χ. βιβλιοθήκη , αναγνωστήριο, κλπ.
- Αξιοποίηση και βελτίωση υπαρχόντων υποδομών.
- Ελεύθερους Δημόσιους χώρους για όλους με κατάλληλες υποδομές για ΑΜΕΑ, παιδιά και ηλικιωμένους
- Ελεύθερους χώρους αναψυχής άθλησης χωρίς τσιμέντο
- Φυσική σκίαση, όχι τεχνητά στέγαστρα
- Συντήρηση των παιδικών χαρών ώστε να είναι ασφαλείς, συντήρηση των υφιστάμενων χώρων άθλησης και συστηματικό καθαρισμό του πάρκου
- Συντήρηση των υπαρχόντων παγκακιών, όχι αντικατάσταση τους από τσιμεντένια ή μεταλλικά
- Απόφραξη και τακτικό καθαρισμό των φρεατίων
- Εγκατάσταση κρουνών πυρασφάλειας, δημοσίων βρυσών και χώρων υγιεινής για την εξυπηρέτηση των χρηστών του πάρκου
- Σωστό φωτισμό που να μην διαταράσσει την ορνιθοπανίδα
- Νέα έργα με επιστημονικά τεκμηριωμένη περιβαλλοντική και αρχιτεκτονική μελέτη, με γνώμονα την προστασία του φυσικού και ιστορικού χαρακτήρα του πάρκου και των κτιρίων και τον σεβασμό στις ανάγκες των χρηστών του
- Νέα έργα βιώσιμα, με ορθολογική χρήση και κατανομή οικονομικών πόρων προς όφελος των χρηστών του πάρκου, της πανίδας, της χλωρίδας, των κτιρίων, καθώς και προς την κατεύθυνση της διατήρησης και προστασίας της ιστορικότητας του Σκοπευτηρίου
- Νέα έργα για τα οποία θα έχει προηγηθεί ουσιαστική διαβούλευση
- Το αυτονόητο: νέα έργα χωρίς ελλείψεις και παρανομίες
- Δημιουργία Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου του έργου
- ΕΝΑ ΕΡΓΟ ΟΧΙ ΣΑΝ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑΣ – η εμπειρία μας δείχνει ότι ο Δήμος Καισαριανής στην πλατεία επέλεξε να κόψει δεκάδες δέντρα, να εγκαταστήσει άβολα και ακατάλληλα τσιμεντένια και μεταλλικά καθίσματα, να δώσει μεγαλύτερο χώρο σε ιδιωτικές επιχειρήσεις, να μειώσει τον ελεύθερο χώρο και να στερήσει από τους κατοίκους και ειδικά τους ηλικιωμένους ένα ζωτικής σημασίας χώρο κοινωνικοποίησης!

Θέλουμε μία δημοτική αρχή που να ακούει τους κατοίκους και να μην προσπαθεί να επιβληθεί, να προπαγανδίζει και να τους απαξιώνει.

ΘΕΛΟΥΜΕ ΕΝΑ ΣΚΟΠΕΥΤΗΡΙΟ ΦΥΣΙΚΗ ΠΡΟΕΚΤΑΣΗ ΤΟΥ ΥΜΗΤΤΟΥ!

**ΔΕΝ ΘΑ ΑΦΗΣΟΥΜΕ ΝΑ ΣΥΜΒΕΙ ΣΤΟ ΣΚΟΠΕΥΤΗΡΙΟ Ό,ΤΙ ΣΥΝΕΒΗ
ΣΤΗΝ ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ!**

Επικοινωνία: saveskopeftirio@gmail.com.

Social media: [Facebook/saveskopeftirio](https://www.facebook.com/saveskopeftirio) / [Instagram/saveskopeftirio](https://www.instagram.com/saveskopeftirio)

Πρωτοβουλία Κατοίκων για το Δάσος Σκοπευτηρίου - Save Skopeftirio